

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตในการศึกษา และคำถามในการศึกษา ซึ่งได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 แล้วนั้น เพื่อให้การดำเนินการศึกษาสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตในการศึกษาและคำถามในการศึกษาครั้งนี้ จึงกำหนดวิธีดำเนินการศึกษา ได้แก่ กลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการศึกษา เป็นต้น ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ ประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 4,682 คน การศึกษาครั้งนี้ไม่สามารถเก็บข้อมูลทุกคนได้ เพราะขาดทุนทรัพย์ ขาดกำลังคน และเวลาจำกัด ผู้ศึกษาจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างจากประชากรในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์ โดยใช้ สูตร ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1972 : 737 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 45) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

โดยกำหนดค่าดังนี้

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น กำหนดที่ร้อยละ 0.05

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{4,682}{1 + 4,682(0.05^2)}$$

$$n = 400.17 \approx 400 \text{ คน}$$

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหมู่บ้าน ผู้ศึกษาได้คำนวณหาตาม สัดส่วน กลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละหมู่บ้านโดยใช้สูตรดังนี้ (ยุทธนา ศิริพรรณ. 2547 : 58) อ้างถึงใน สิบงกช จามิกร. 2526 : 10)

$$\text{สูตร} \quad n_1 = \frac{n \times N_1}{N}$$

โดย n_1 คือ กลุ่มตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N_1 คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้าน

N คือ จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งหมด

แทนค่าจากสูตร ตัวอย่าง เช่น จำนวนสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างบ้านเหล่าแถม หมู่ที่ 3

$$n_1 = \frac{n \times N_1}{N}$$

$$n_1 = \frac{400 \times 423}{4,682}$$

$$n_1 = 36 \text{ คน}$$

สัดส่วนกลุ่มตัวอย่างในบ้านเหล่าแถม หมู่ที่ 3 เท่ากับ 36 คน ซึ่งผลการคำนวณ สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 16 หมู่บ้าน แสดงในตารางที่ 1

โดยการศึกษาครั้งนี้ ได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบผสมผสาน กล่าวคือ ใช้วิธีแบบ บังเอิญและเฉพาะเจาะจงควบคู่กันไป

สำหรับหมู่บ้านอื่น ๆ ผู้ศึกษาได้แทนค่าจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้ (สำนักทะเบียนอำเภอ ราชบุรี, 2551 : 1)

หมู่ที่ 1 บ้านนิเวศน์ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 14 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 2 คน

หมู่ที่ 2 บ้านจอมพล ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 204 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 17 คน

หมู่ที่ 3 บ้านเหล่าแถม ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 423 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน

หมู่ที่ 4 บ้านท่าเยี่ยม ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 592 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 51 คน

หมู่ที่ 5 บ้านนิคม ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 656 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 56 คน

หมู่ที่ 6 บ้านรัชคาม ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 304 คน คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง 26 คน

หมู่ที่ 7	บ้านประจักษ์	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	495 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	42 คน
หมู่ที่ 8	บ้านหนองเค็ด	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	143 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	12 คน
หมู่ที่ 9	บ้านหนองบัว	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	345 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	29 คน
หมู่ที่ 10	บ้านคอนไผ่	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	357 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	30 คน
หมู่ที่ 11	บ้านตาเสือ	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	138 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	12 คน
หมู่ที่ 12	บ้านโนนชีช้าง	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	173 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	15 คน
หมู่ที่ 14	บ้านราชชัย	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	368 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	31 คน
หมู่ที่ 15	บ้านนิเวศน์	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	100 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	9 คน
หมู่ที่ 16	บ้านประจักษ์	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	30 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	3 คน
หมู่ที่ 17	บ้านนิคม	ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง	340 คน	คำนวณได้กลุ่มตัวอย่าง	29 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เครื่องมือในการศึกษา ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire schedule) ผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับการติดตามข่าวสารทางการเมือง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกกลุ่มหรือพรรคการเมือง

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง

ส่วนที่ 6 ข้อคิดเห็นเชิงเหตุผลในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน คำถามปลายเปิด

2.2 การอภิปรายกลุ่มย่อย (focus group discussion)

2.2.1 โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 16 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 32 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของประชาชน และเป็นผู้ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้ มาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แล้วนำมาวิเคราะห์ สรุปเป็นข้อมูลเพื่อการศึกษา

2.2.2 ระยะเวลาในการดำเนินการ ในวันที่ 17 พฤษภาคม 2552 ณ ศาลา
ประชาคมบ้านเหล่าแถม ตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์
อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ศึกษาคำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3.2 กำหนดกรอบแนวคิด และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า
อิสระ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม ทั้งชนิดปลายปิด และปลายเปิด

3.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษา การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมถูกต้องของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงตามข้อ 3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.4.1 นายณรงค์ฤทธิ์ นาค่อน วุฒิการศึกษา นิติศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอธวัชบุรี
จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิสอนแนะเกี่ยวกับด้านเนื้อหาข้อมูล
เกี่ยวกับ งานของเทศบาล เพื่อให้ผู้ศึกษาได้ใช้ประกอบเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 นายวุฒิภูมิ สุรเสน วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตร มหาบัณฑิต
สาขาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตำแหน่ง
ปลัดเทศบาลตำบลธงธานี 7 ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านภาษา โดยผู้ทรงคุณวุฒิสอนแนะเกี่ยวกับเรื่อง
การใช้ภาษา ได้อย่างเหมาะสม ตรวจสอบความถูกต้องของตัวอักษรและคำถูกคำผิด

3.4.3 อาจารย์เดวิทย์ นามรักษ์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาคณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ศูนย์จังหวัดยศโสธร เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องเกี่ยวกับด้านสถิติ ความถี่และค่าร้อยละในการคำนวณ
ความถูกต้องของค่าทางสถิติที่ใช้ในการศึกษา

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข แล้ว
นำเสนอคณะกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์
ถูกต้องของแบบสอบถาม

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคำเนิการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.2 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ไปประสานกับนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4.3 การวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เป็นการศึกษาในลักษณะจำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะเทศบาลเดียว คือ เทศบาลตำบลนิเวศน์ อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด การเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการแบบสอบถามเป็นแบบผสมผสานระหว่าง แบบบังเอิญและเฉพาะเจาะจงในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 ฉบับ ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2552 นำแบบสอบถามมาคำนวณโดยใช้ค่าแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ โดยการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ติดตามเก็บด้วยตัวเอง และยังได้รับความร่วมมือจากสมาชิกสภาเทศบาล และเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลนิเวศน์เก็บรวบรวมให้จนครบตามจำนวน

4.4 การอภิปรายกลุ่มย่อย (focus group discussion) โดยผู้ศึกษาได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิจาก 16 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 32 คน มาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จำนวน 400 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิดมาวิเคราะห์สรุปเป็นข้อคิดเห็นเชิงเหตุผล

5.2 อภิปรายกลุ่มย่อย (focus group discussion) หลังจากทีผู้ศึกษาได้จัดบันทึกระหว่างการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนิเวศน์ จากผู้นำชุมชนนำมาวิเคราะห์ผลการศึกษาในส่วนของข้อเสนอแนะและแนวทางในส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

6. สถิติที่ใช้ในการศึกษา

6.1 การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนแยกได้ 5 ด้าน สามารถวิเคราะห์โดยใช้ค่าแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

6.2 ข้อคิดเห็นเชิงเหตุผลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใช้การพรรณนาวิเคราะห์ จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม

6.3 ข้อคิดเห็นและแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนใช้การพรรณนาวิเคราะห์ จากการอภิปรายกลุ่มย่อย (focus group discussion)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY